

Heðin Mortensen
Borgarstjóri

Gapandi tómt ellisheim?

Av sonnum ein skelkandi og ófrættakendur boðskapur, sum nýggja landsstýrskvinnan í almannamálum, Annika Olsen, borðreiddi við fyrr í vikuni – at eingin játtan er til at reka øll tey nýggju ellisheimini, sum kommunur kring landið í lötuni lata byggja, og sum skjótt eru liðug.

Hon greiddi frá, at figgjarkarmurin hjá Almanna-málaráðnum tekur ikki hædd fyri hesum nýggju rakstrar-útreiðslunum, sum táttu í tær 200 milliónir krónurnar.

Tórshavnar kommuna byggjirilötuni Boðanesheimið, sum er eitt ellisheim til 64 búfólk. Heimið er liðugt at taka í nýtslu ikki seinni enn 1. oktober 2012. Árligu rakstrarútreiðslurnar koma at liggja um 40 milliónir krónur.

Pengar, sum eftir øllum at døma ikki eru til í landskassanum.

Bindandi tilsøgn um raksturin
Nú var Annika Olsen so mikið at sær komin, at hon beindi

trupulleikan til lögtingið, tí tað er lögtingið, sum hevur ásett figgjarkarmin. Men heilt so lætt sleppur hon ikki.

Við lóggávu hevur landið latið kommununum upp í hendurnar at byggja og figgja ellisheim við ávísu stuðli frá landskassanum. Afturfyri skal landið bera rakstrarútreiðslurnar av heiminum aftaná.

Henda fyri kommunurnar altavgerandi fortreyt er skjalfest í stuðulslóggávuni, har tað stendur:

“Ein tilsøgn um studningslán er samstundis ein játtan til umsøkjaran um, at landið rindar fyri raksturin av teim nýggju eldrabúplássum sambært galdandi fyriskipanum. Við tilsøgn um studningslán bindur landsstýrismaðurin seg til at fáa neyðuga játtan til vega á figgjarlógini til raksturin av eldrabúplássum.”

So Annika Olsen, tann 1. oktober 2012 flyta fyrstu búfólkini inn í Boðanesheimið, og tað áliggur tær sum landsstýriskvinnu at

skaffa figgingina til raksturin.

Hevur skund!
Og ger tað skjótt. Eitt er, at kommunan nú av álvara má seta sær spurningin, um hon skal steðga byggingini av Boðanesheiminum alt fyri eitt, koma ikki frægari tónar úr landsstýrinum um raksturin. Tað verður einki minni enn ein skandala, skuldi tað komið hartil.

Skandalan verður ikki minni, um Boðanesheimið fer at standa gapandi tómt í mánaðir og ár.

Eitt annað er, at tað sita yvir 100 eldri og enn fleiri avvarðandi kring um í kommununi, hvørs framtíð og lívsgóðska er beinleiðis tengd at Boðanesheiminum. Lat ikki jólini ganga, uttan at hesi hava fingið fulla vissu fyri, at tey 64 búplássini verða tikin í nýtslu 1. oktober 2012.

Alt annað er mannminkandi gerð og spott.

Landið rennur undan ábyrgd

At enda – nógv hevur verið talað um, at eldrarøktin skal leggjast til kommunurnar at umsita. Størsta motivatióin hjá landsstýrinum fyri hesum er eftirhondini bert at sleppa undan teimum skjótt vaksandi rakstrarútreiðslunum til økið.

Men soleiðis spælir kla-verið ikki.

Figgjartørvur landskassans til at reka eldrarøktina hvørvur ikki við at leggja økið til kommunurnar. Tvørturímóti, tí tá koma øll lógarásettu krøvini, sum landið í dag ikki setur sær sjálvum.

Skal økið leggjast til kommunurnar, skulu pengarnir fylgja við. Ikki bara onkur hissini upphædd, men upphædd, sum svarar til veruliga tørvin og kravda tænaustigið.

Og lat tað ljóðað púra greitt, at landið sleppur ikki at renna undan ábyrgdini á hesum øki!

frystur. Og tann, sum vil annullera avleiðingarnar av avtalam, sum hann sjálvur hevur gjørt – hann hevur altso ikki eina góða sak. Og hann kann ikki geva øðrum skyldina fyri, at tað ikki eydnast.

Kaj Leo er eisini illur um, at eg havi sagt mína meining um hetta, og greitt frá, hví eg eri skeptiskur.

Ein samgongumaður heldur ikki ein aðalstjóra kunna lurta eftir nøkrum røðum, sum verða hildnar mitt í býnum ein leygardag. Nú heldur lögmaður so heldur ikki, at ein valdur politikari kann siga sína meining. Hvat verður tað næsta?

Sambandið vann valið, men Fólkaflokkurin fekk alt valdið. Tí skilji eg væl, at Edmund og Kaj Leo eru

Tann, sum vil annullera avleiðingarnar av avtalam, sum hann sjálvur hevur gjørt – hann hevur altso ikki eina góða sak. Og hann kann ikki geva øðrum skyldina fyri, at tað ikki eydnast

frustreraðir. Men hesin atburður ber brá av reinari desperatióin.

Tjóðveldi
Hinumegin standa tjóðveldisfólk og eru ónøgd við, at eg ikki lovi at stemma ímóti eini avtalu um blokkin, um hon

hevur hækking við sær.

Tey vilja altso hava, at eg sum fólkatingsmaður skal royna at annullera eina avtalu, sum Føroya Landsstýrið ger.

Hvussu samsvarar hetta við hugsanina um, at føroyskir myndugleikar – og ikki danskir – skulu hava

valdið Føroyum?

Og hvat høvdu tey sagt, um ein sambandsmaður á fólkatíngi annulleraði eina avtalu, sum eitt tjóðveldislandsstýri gjørdi? Eg giti, at tað hevði verið rámaskríggj.

Uttan mun til hvat mann heldur um tað, so hevur landsstýrið hjá Kaj Leo fingið mandat frá 19 tingmonnum til at samráðast um hetta. Hevði eg brúkt mína støðu á fólkatíngi til at forkoma úrslitinum, hevði eg máað støðið undan sjálvari okkara demokratisku skipan.

Sambandsfólk mugu virða rættin hjá einum politikara at siga sína meining – og tjóðveldisfólk mugu virða tær demokratisku kommando-linjurnar.

Høgni Hoydal

Samgongan má hava etið seym

Nýggja BADH-samgongan tykist hava ein felagsnevnara: Allir flokkarnir hava selt síni egnu grundvirðir og hava sett vanliga sømiligheit til vikis – til frama fyri vald, har seráhugamál skulu røkjast

Í mínum yngri árum var ein sangur ofta sungin í veitslulagi, sum hevði niðurlagið: “Hevði tú trúð tí, oh, oh, oh, hevði tú trúð tí?”

Hetta niðurlagið kundi hóskaði verið sett undir tað samgonguskjalið og tær fráboðanir, sum nýggja BADH-samgongan hevur borðreitt við.

Tí høvdu vit trúð tí, at Fólkaflokkurin fór at sleppa øllum sjálvstýrispolitikki og at bidda um hægri blokkstuðul úr Danmark?

Høvdu vit trúð tí, at Miðflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin fór at taka undir við eini asosialari flatskattaskipan, ið skal trumfast ígjøgnum eftir nøkrum fáum vikum? Har lögmaður, tingfólk og stjórar fáa upp í 5000 kr. eyka beint í lumman um mánaðin, meðan vanligi løntakarin onki fær, og ístaðin skal gjalda fyri skattalættan hjá betri helvtini av síni egnu pensjón?

Høvdu vit trúð tí, at Sambandsflokkurin fór at sleppa øllum avtalam um ein nýggjan fiskivinnupolitikk og at venda aftur til eina gongd, har fiskiloyvir og fiskirættindi verða endaliga privatiserað og seld millum privat fyri hægri og hægri prís, har útlendskir strámen koma at eiga allan tann føroyska flotan?

Høvdu vit trúð tí, at sambandsfólk fóru at hótta embætisfólk fyri at

lurta eftir fólkafundum?

Høvdu vit trúð tí, at lögmaður fór at hótta fakfeløg við, at teirra limir verða uppsagdir, um tey ikki taka undir við biddaragongdini um hægri blokk, ella um tey krevja hægri løn?

Eitt heimsmet í veljarabluffi

Tann politikkur, ið BADH-flokkarnir hava fráboðað eftir valið, er helst heimsmet í veljarabluffi, tá vit samanbera við tað, teir søgdu undan valinum. Um føroyski veljarin skuldi tikið støðu til eina valskrá og eina stevnuáboð, sum byggir á høgvaðsmáluni hjá BADH-samgonguni, so ivist eg stórliga í, um nakar hevði tikið undir við tí.

Men talan er um eitt einfalt valdsbýti millum flokkarnar: Tú ein lítlan – eg ein stóran. Um ein sleppur at røkja nøkur seráhugamál, so sleppur hin at røkja nøkur onnur. Og afturfyri mugu so allir selja síni grundvirðir og sína sál til frama fyri valdið.

Lögmaður hevur ferð eftir ferð sagt, at ymist er sligið fast við sjeitumma-seymi. Tildømis, at skattíng av pensjónum við innngjald, ikki ávirkar løntakaran. Tað visir seg við bert eitt lítið sundur av umhugsni, at tað als ikki er so, sum lögmaður sigur. Tí onki av høgvaðsmálunum hjá samgonguni er í veruleikanum fyrireikað, eftirkannað ella gjøgnumhugsað.

Og um valdið er vaksið samgonguflokkunum so nógv til høvdið, at teir ætla at trumla sínar ófrættakendu ætlanir ígjøgnum fyri jól, so er bert at siga: Teir munnu hava etið henda seymin, sum lögmaður tosar um.